

EILANDGEBIED

BONAIRE

Aan: De Staatssecretaris van Binnen-
landse Zaken en Koninkrijks-
relaties,
drs. A.Th.B. Bijleveld-Schouten
d.t.k.v. dhr. R. Vermaas
Scharlooweg 55
P.O.Box 441
Willemstad
CURACAO

Uw brief/kenmerk

Ons nr. 28015629

Onderwerp:

Kralendijk, 17 OKT. 2008

Standpuntbepaling wetgeving openbare
lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Excellentie!

Met uw brief van 18 juli 2008, kenmerk 2008-0000310211 vraagt u het bestuurscollege van het eilandgebied Bonaire om haar standpunt over de ontwerpen van het voorstel van Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (WolBES), het voorstel van Wet financiële verhoudingen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (WfvBES) en het voorstel van wijziging van de Kieswet.

Met deze brief voldoet ons College, onder voorbehoud van de goedkeuring van de eilandsraad, graag aan uw verzoek.

WolBES

Onverenigbaarheid van functies

In de artikelen 15 en 41 worden de onverenigbaarheid van functies met het ambt van lid van de eilandsraad en de eilandgedeputeerde geregeld. In voornoemde artikelen komen de zittende en staande magistratuur niet voor.

Ons College stelt voor om ter waarborging van de "checks and balances" binnen het openbaar bestuur om de zittende en staande magistratuur ook op te nemen in de lijst van functies die onverenigbaar zijn met het ambt van lid van de eilandsraad en het ambt van eilandgedeputeerde.

Ingevolge artikel 15, vierde lid kan de Rijksvertegenwoordiger ontheffing verlenen indien de functie van ambtenaar niet zodanige bevoegdheden of verantwoordelijkheden meebrengt, dat voor belangenverstrengeling moet worden gevreesd.

Ons College zou u willen voorstellen dat de Rijksvertegenwoordiger pas overgaat tot het wel of niet verlenen van ontheffing nadat de eilandsraad is gehoord.

Eedaflegging

Conform de artikelen 16, 48, 74, 96, 105 kan de eedaflegging naast in het Nederlands ook in het Papiaments of het Engels worden afgelegd.

Ons College zou u willen voorstellen om de zin: "Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!" te willen vertalen in het Papiaments in "Ku Dios Todopoderoso yudami!".

Stemming over persoonlijke aangelegenheden

In artikel 30 worden de (persoonlijke) aangelegenheden genoemd, waarbij een eilandsraadlid niet kan stemmen. Hoewel dit per geval zal moeten worden beoordeeld, acht ons College het zeer noodzakelijk dat in de Memorie van Toelichting nader wordt uitgelegd hoe de eilandsraad dient te handelen bij het opnemen van individuele eilandsraadleden in moties. Dit ter vermijding dat een eilandsraadfractie een eilandsraadlid opzettelijk in een motie opneemt, om zodoende de meerderheid in de eilandsraad te vermindren. Destemeer meent ons College dat een eilandsraadlid zo min mogelijk restricties moeten hebben bij het uitbrengen van zijn stem. Stemverboden dienen derhalve dan ook doorgaans terughoudend te worden uitgelegd.

Hoofdelijke stemming

In artikel 34 wordt de hoofdelijke stemming geregeld. In dit artikel wordt bepaald dat indien over een voorstel geen stemming wordt gevraagd, het voorstel aangenomen is.

Ons College zou u willen voorstellen om in dat artikel toe te voegen dat de voorzitter van de eilandsraad verplicht is om de eilandsraad te wijzen op de mogelijkheid van hoofdelijke stemming.

Tijdsbestedingsnorm

In artikel 39 wordt het begrip "tijdsbestedingsnorm" gehanteerd. Het is een geobjectiveerd begrip waarmee de tijd wordt aangegeven die een eilandgedeputeerde vanuit bezoldigingsoogpunt, geacht wordt aan zijn functie te besteden.

Ons College zou u willen voorstellen om een hoger percentage aan overschrijding van de gezamenlijke eilandgedeputeerden te hanteren, in het geval deeltijd eilandgedeputeerden worden benoemd.

Waarneming van het voorzitterschap van de eilandsraad

In artikel 86 wordt de waarneming van het voorzitterschap van de eilandsraad geregeld.

Ons College zou u willen voorstellen om de waarneming van het voorzitterschap van de eilandsraad naar analogie van de waarneming van de gezaghebber bij het bestuurscollege te regelen in die zin dat het voorzitterschap van de eilandsraad uitsluitend kan worden

waargenomen door een door de eilandsraad aan te wijzen eilandsraadlid in plaats van ook door het langstzittend lid van de eilandsraad.

Bevoegdheden bij handhaving openbare orde

Ons College plaatst een paar belangrijke kanttekeningen bij de artikelen 153 en 156 in combinatie met de artikelen 176, 177 en 178. Mensen preventief opsluiten, cameratoezicht, etc. lijkt ons College in strijd met de mensenrechten. Ons College begrijpt dat deze bepalingen het functioneren van de politie vergemakkelijken om het leven van de burger te beschermen, maar preventief opsluiten van mensen is het beginpunt van een preventieve oorlog. Ons College zou u willen voorstellen om voorzichtigheid te trachten bij het invoeren van deze bepalingen in de BES-eilanden.

WfVBES

De WfVBES regelt het wettelijke kader voor de financiële functie en het toezicht, de belastingen en de financiële verhouding tussen Nederland en de BES-eilanden. De regeling is in grote lijnen gebaseerd op de wettelijke bepalingen zoals die in Nederland in de Financiële-verhoudingswet (Fvw) en de Gemeentewet zijn vastgelegd.

Ons College waarschuwt ervoor dat het in de WfVBES verwoorde toezichtregime in zekere zin nog strakker is dan thans voor de Nederlandse gemeenten die onder artikel 12 Fvw vallen, waardoor dit de autonome afwegingsmogelijkheden van de BES-eilanden in het geding zou kunnen brengen. Vanuit de situatie waarin de BES-eilanden zich thans bevinden en waarin nog de nodige expertise moet worden opgebouwd, is een financieel toezichtregime zeker te rechtvaardigen, doch belemmert het voorgestelde strakke toezichtregime dat de eilandsraad zelfstandig zijn eigen afwegingen kan maken over de gewenste inzet van de beschikbare middelen. Deze ongewenste situatie bedreigt de ontwikkeling van de BES-eilanden naar een meer zelfstandige positie vergelijkbaar met de autonomie van gemeenten.

Ons College meent dat gewaakt dient te worden voor een situatie, waarin het bestuur op de BES-eilanden niet in handen is van de gekozen volkvertegenwoordigers, maar feitelijk wordt bepaald door het Nederlandse toezichtregime. Derhalve meent ons College dat het strakke toezichtregime een overgangsfase dient te zijn. Vijf jaar na het moment dat de WfVBES in werking is getreden, dient het (strakke) toezichtregime gezamenlijk te worden geëvalueerd, waarbij uitgangspunt is dat het toezichtregime zoals in artikel 12 Fvw in de BES-eilanden ingevoerd wordt. Derhalve zou ons College u willen voorstellen om dit vijf jaar evaluatiemoment in de Memorie van Toelichting van de WfVBES op te nemen.

De vrije uitkering en de eilandelijke inkomsten bepalen in hoge mate de eigen afwegingsruimte. Door het strakke toezichtregime beslissen de eilandsbesturen niet zomaar over de aanwending van de middelen, doch dient rekening gehouden te worden met de regels van de wet en het financiële toezicht. Ons College meent dat in de Memorie van Toelichting opgenomen dient te worden dat de hoogte van de vrije uitkering gezamenlijk (door Nederland en eilandsbesturen) bepaald dient te worden.

In hoofdstuk III wordt een regeling voor de lokale belastingen neergelegd. Uit de memorie van toelichting blijkt dat de gedachte daarbij is om zoveel mogelijk aan te sluiten bij het bestaande lokale belastinggebied. Daarmee wordt geaccepteerd dat een aanmerkelijke afwijking ontstaat ten opzichte van de voor Nederlandse gemeenten toegestane belastingen. Ons College dringt er op aan om dit hoofdstuk nader te bezien. Zo is er wat ons College betreft wel degelijk behoefte aan een met de rioolheffing vergelijkbare belasting, vooral ook omdat de Europese Unie als financier van de aanleg van riolering dit ons als het ware oplegt. Verder is er in zekere zin wel sprake van forensenverkeer op de eilanden, namelijk doordat niet-ingezetenen hier jaarlijks langdurig verblijven in eigen of andermans onroerend goed. Tenzij deze onder de bepalingen van de toeristenbelasting gebracht (kunnen) worden, is dit wel een categorie die op enigerlei wijze in de belastingheffing betrokken moet worden. Ook over de parkeerbelasting, de reclamebelasting en de hondenbelasting zijn opmerkingen te maken. Ons College stelt zich voor dat over de kwestie van het lokaal belastinggebied nog nader overleg gevoerd wordt.

Ien overvloede wijst ons College u op ons schrijven van 13 oktober 2008 (archiefnr. 28015376), waarin ons College een paar belangrijke kanttekeningen heeft geplaatst bij hetgeen in de WfvBES is opgenomen over het voorzieningenniveau en de aansluiting die hierbij gezocht wordt met wat daar genoemd wordt het 'Havermanskader'.

Kieswet

Het voorstel van de wijziging van de Kieswet in verband met de nieuwe staatsrechtelijke positie van Bonaire, Sint Eustatius en Saba als openbaar lichaam binnen Nederland handelt over de verkiezingen van de leden van de Tweede en Eerste Kamer van de Staten-Generaal en het Europese Parlement.

De inleiding van deze wijzigingswet is zeer gedetailleerd en naar onze mening onoverzichtelijk met veel verwijzingen naar de Kieswet. In de toelichting is bij verschillende onderdelen opgenomen dat aparte circulaires en modellen geconcipeerd zullen worden om één en ander te verduidelijken. Er zal bijvoorbeeld een aparte circulaire worden opgesteld waarin de verschillen tussen Nederland en BES voor wat betreft dit onderwerp zullen worden vastgesteld en er komt een circulaire waarbij het verkiezingsproces wordt beschreven. Verder is er in de toelichting opgenomen dat er fondsen beschikbaar zijn voor voorlichting en opleiding in verband met de uitvoering van deze aangepaste Kieswet in de BES-eilanden. Dit zal zeker noodzakelijk zijn.

Stemmen via schriftelijke volmacht is straks mogelijk. Gezien de ervaringen in de praktijk in verkiezingsperiode acht ons College een dergelijke open volmacht niet wenselijk. Het is voorgekomen dat oproepkaarten van oudere mensen door leden van politieke partijen worden ingenomen en op de dag van de verkiezing worden deze personen opgehaald om te gaan stemmen. Boze familieleden hebben bij onze afdeling Burgerzaken beklag gedaan over deze situaties. Door de introductie van volmacht zullen deze niet gewenste praktijken gemakkelijk weer kunnen plaatsvinden. Naar onzes inziens dient een volmacht beperkt te worden tot die

stemgerechtigden die wegens de volgende gevallen op de dag der stemming niet kunnen meedoen aan de verkiezingen:

- gemachtigde kan bewijzen dat volmachtgever uitlandig is;
- brief van een inrichting waarin kiesgerechtigde is opgenomen, waarin wordt vermeld dat betrokkene de inrichting wegens onder meer medische gronden niet kan verlaten.

Erop vertrouwend dat u de rechtvaardigheid van ons standpunt zult inzien, verblijven wij.

Het bestuurscollege van het eilandgebied Bonaire.

De gezaghebber, *wiel*

de secretaris,

Bijlagen: 0

Cc.: ER, BC-Saba, BC-Sint Eustatius, dhr. Afman en ged. Nicolaas.

Verzoeken bij beantwoording van deze brief datum, nummer en onderwerp te vermelden.
Postadres: Plaza Reina Wilhelmina 1, Kralendijk, Bonaire, N.A. Telefoon: (599-7) 5330. Telefax: (599-7) 8416